

נר שמואל

לע"נ ר' שמואל ב"ר יצחק זצ"ל

לשבת קדש פרשת דברים תשע"ה

שו"ת סיכום הדף היומי

מ"ל: n101@okmail.co.il פקס: 03-5709307 ניתן לקבל כל יום לתיבת מייל או לפקס.

נדריים - ס"ב

1. **תנא: הוקפלו רוב המקצועות שבשדה - מותרות התאנים שנותרו משום גזל ופטורות מן המעשרות כדין הפקר. איזה מעשים הובאו בענין זה?**
  - א. רבי ור' יוסי ב"ר יהודה הזדמנו למקום אחד בזמן שהוקפלו רוב המקצועות, רבי אכל, ריבר"י לא אכל. בא בעל השדה ושאלם 'אמאי לא אכלי רבנן?' הרי שנו שמותר, ואעפ"כ ריבר"י לא אכל כיון שסבר שאותו אדם אומר כן מרוע לב.
  - ב. רחב"ח הזדמן כנ"ל ואמר לשמשו שיכול לאכול - כך אמר לי רבי ישמעאל בר"י הוקפלו וכו' מותרות וכו'...
  - ג. ר' טרפון מצאו אדם בזמן שהוקפלו המקצועות כשהוא אוכל בשדהו, הכניס את ר"ט לשק ובא להשליכו לנהר להורגו. אמר ר"ט: 'אוי לו לטרפון שזה הורגו', הכיר אותו אדם שזה רבי טרפון עזבו וברח.

כל ימיו של אותו צדיק היה מצטער על דבר זה, אמר: אוי לי שנשתמשתי בכתרה של תורה.
הטעם שאותו אדם ציערו אע"פ שידע שהוקפלו וכו' - כיון שהיו גונבים לו כל השנה וחשב שר' טרפון הגנב.
ור' טרפון ציער עצמו [אע"פ שיכל לכאו' לפטור עצמו מלשלם דמים מרובים] כיון שהיה עשיר והיה לו לפייסו בממון ולא להשתמש בתורה.
2. **מנין שהשתמש בכתרה של תורה נעקר מן העולם?**

קל וחומר מבלשצר שנשתמש בכלי קודש שנעשו כלי חול, [כיון שפרצום נעשו חול]- נעקר מן העולם באותו לילה, המשתמש בכתרה של תורה שהוא חי וקיים לעולם - על אחת כמה וכמה.
3. **אלו מימרות הובאו בענין שימוש בכתרה של תורה, ופטור ממס?**
  - א. תניא: לאהבה את ה' אלקיך לשמוע בקולו ולדבקה בו - שלא יאמר אדם: אקרא שיקראוני חכם, אשנה שיקראוני רבי, אשנן שאהיה זקן ואשב בישיבה, אלא למד מאהבה וסוף הכבוד לבא, שנאמר... וכו'
  - ב. ר"א ב"ר צדוק: עשה דברים לשם פעלם [הקב"ה], דבר בהם לשמם, אל תעשם עטרה להתגדל בהם, ולא קורדום להיות עודר בו, ק"ו מבלשצר.
  - ג. רבא: מותר לת"ח לפרסם עצמו במקום שאין מכירים אותו, דכתיב: [ועובדיה לאליהו] ועבדך ירא את ה' מנעוריו.
(ור"ט ציער עצמו כיון שיכל לפייסו בדמים).
  - ד. רבא יישב סתירת הפסוקים: 'ועבדך ירא את ה' מנעוריו' במקום שאין מכירים אותו. 'יהלך זר ולא פיי' במקום שמכירים אותו.
  - ה. רבא: מותר לת"ח לומר ת"ח אני הקדימו את דיני, דכתיב: ובני דוד כהנים היו, מה כהן נוטל בראש, אף תלמיד חכם נוטל בראש.
המקור שכהן נוטל בראש - 'וקדשתו וכו' - לכל דבר שבקדושה, לפתוח ראשון [בתורה], ולברך ראשון, וליטול מנה יפה ראשון.
  - ו. רבא: מותר לת"ח לומר איני נותן מס לפי שאני ת"ח דכתיב: ... מנדה - זו מנת המלך, בלו - זו כסף גולגלתא, והלך - זו ארנונא [סעודת המלך וי"א שותפות המלך בבהמות].
  - ז. רבא: מותר לת"ח לומר אני עבד הכומר של עובדי האש [ע"ז] ואיני נותן מס - כיון שעושה זאת לאברוחי ארי ואין בזה משום מודה בעכו"ם.
  - ח. רב אשי מכר יער לעובדי האש ולא חשש מלפני עור לא תתן מכשול כיון רוב עצים להסקה ניתנו, ואם אפשר לתלות בהיתר תולים.
4. **משנה - האומר קונם דבר זה עלי עד הקציר - כיצד דינו?**

הרי הוא אסור עד שיתחיל העם לקצור קציר חטין, אבל לא קציר שעורין. אמנם הכל לפי מקום נדרו, כגון אם אצלם קציר סתם היינו שעורים. וכן אם היה בהר - הולכים אחר זמן הקציר בהר, ואם היה בבקעה - בבקעה.
עוד שנינו: עד הגשמים, עד שיהו הגשמים - עד שתדר רביעה שניה. רשב"ג אומר: עד שיגיע זמנה של רביעה אע"פ שעדיין לא ירדו.
עד שיפסקו גשמים - לר"מ: עד שיצא ניסן כולו, לר' יהודה: עד שיעבור הפסח.
ובברייתא שנינו: הנודר עד הקיץ בגליל, וירד לעמקים, אע"פ שהגיע הקיץ בעמקים - אסור עד שיגיע הקיץ בגליל.